

ROUTE STADSWANDELING

- 1 LANGESTRAAT
- 2 OUDE MARKT
- 3 WALSTRAAT
- 4 KONINGSPLEIN
- 5 SYNAGOGE
- 6 STADSCAMPUS SAXION
- 7 STATIONSPLEIN
- 8 MARKTSTRAAT
- 9 STADSGRAVENSTRAAT
- 10 BOLWERKSTRAAT
- 11 WILLEM WILMINKPLEIN
- 12 HAVERSTRAATPASSAGE
- 13 H.J. VAN HEEKPLEIN

HIGHLIGHTS

- MUST SEE**
- 14 STADHUIS
- 15 EI VAN KO
- 16 DE KLEINE WILLEM
- 17 JACOBUSKERK
- 18 OUDE MARKT & GROTE KERK
- 19 KLOKKENPLAS
- 20 WALSTRAAT POORTJE
- 21 THEATERTUIN
- 22 VOLKSPARK
- 23 CAFÉ HET BOLWERK
- 24 MUZIEKKWARTIER
- 25 HET LARINKSTICHT
- 26 STANISLAUS BREWSKOVITCH
- 27 ALPHATOREN
- 28 WINKELCENTRUM
- DE KLANDERIJ-TWENTEC
- 29 TWENTSCHE FOODHAL
- KOFFIE & LUNCH**
- 36 ROSY'S
- 37 MEISJE
- 38 FRANK & CHARLIE
- 39 MRS. BROWN
- 40 DE BROODBODE
- 41 HEEL BIJZONDER
- KUNST & CULTUUR**
- 42 FILMHUIS CONCORDIA
- 43 KUNSTWINKEL EN EXPOSITIERUIMTE CONCORDIA
- 44 KINEPOLIS CINEAST
- 45 METROPOOL
- 46 WILMINKTHEATER EN MUZIEKCENTRUM ENSCHEDE
- 47 HET VESTZAKTHEATER
- 48 FOTOGALERIE OBJEKTIEF
- 49 VUE CINEMA
- NACHTLEVEN**
- 50 FELLINI
- 51 PADDY'S
- 52 JANSSEN & JANSSEN
- 53 MOLLY MALONE
- 54 ASPEN VALLEY
- 55 CAFÉ DE PIMPELAAR
- 56 CAFÉ FRIENDS
- 57 CAFÉ ROCKS
- 58 CAFÉ STONEMALL
- 59 SPACEBAR
- ALL TIME FOOD FAVOURITES**
- 30 DE KATER
- 31 C'EST SI BON
- 32 VAN DER POELIJS
- 33 NOVI
- 34 SAM SAM
- 35 WILLEMINTJE

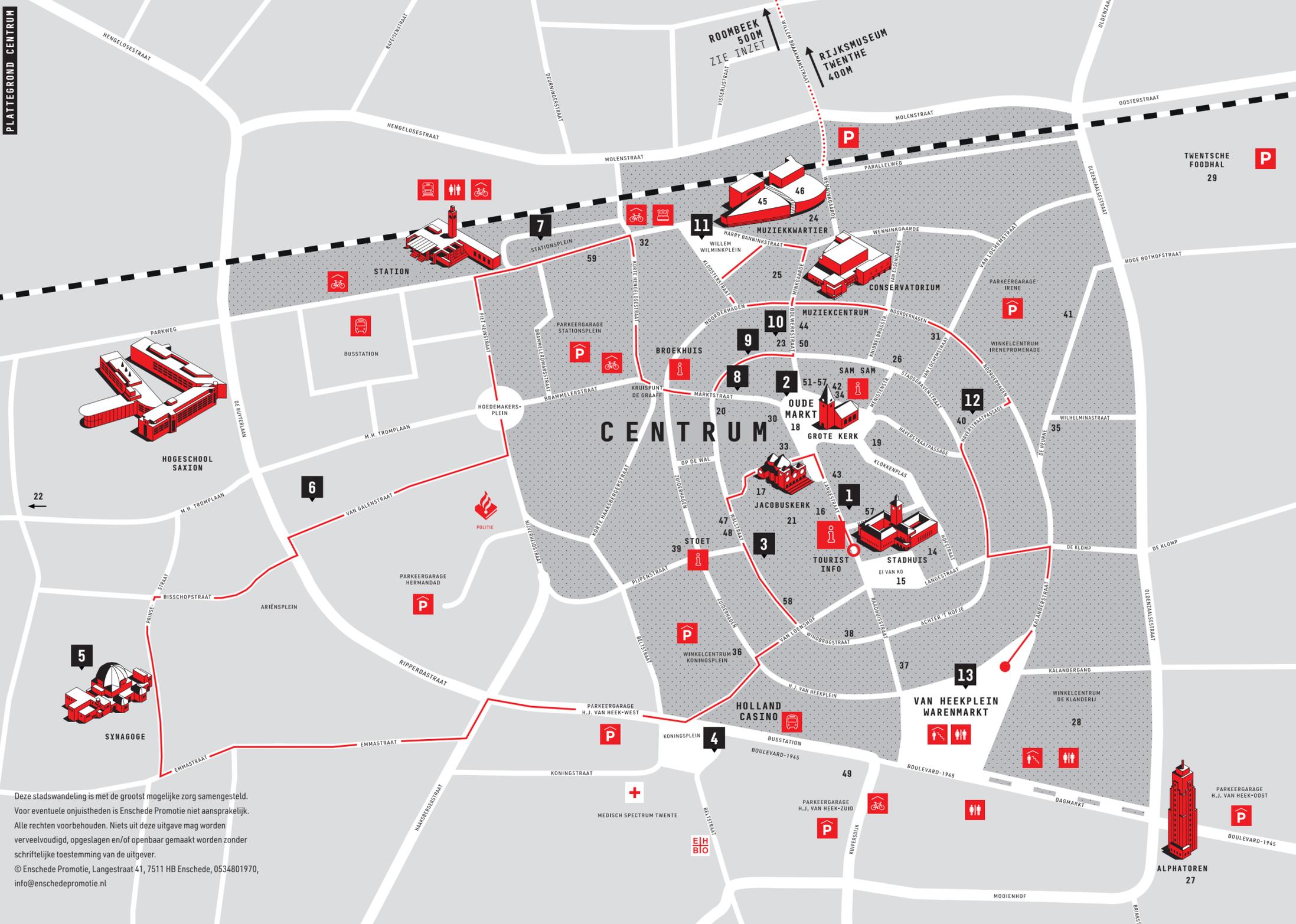

ROOMBEEK
Vanaf het centrum is Roombeek bereikbaar in 10-15 minuten, afstand ca. 1,2 km.

EEUWENOUD VERNIEUWING

Innovatie zit in ons bloed, een stad gebouwd op stoom en strijd. Door de eeuwen heen heeft Enschede verschillende tegenstagen gekend. Ondanks alle tegenspoed, toonde de stad veerkracht en wist ze altijd overeind te blijven.

Zevende eeuw - Enschede en omgeving werd al bewoond.
1325 - Enschede kreeg stadsrechten van de bisschop van Utrecht.
1850 - Enschede telt inmiddels 4.000 inwoners. De textielindustrie komt in opmars.
1862 - Een grote stadsbrand woedde door Enschede en verwoestte bijna de hele stad.
1940-1945 - De stad werd enorm getroffen door tientallen geallieerde bombardementen. De aanvallen waren bedoeld voor de Duitse steden vlak over de grens, maar verwoestten daarentegen een groot deel van het centrum.
Vanaf 1970 - Enschede spitste zich na de teloorgang van de textielindustrie toe op de kennisindustrie.
13 mei 2000 - De wijk Roombeek werd getroffen door een grote vuurwerkkramp. Meer dan 40 hectare stad werd verwoest. Er kwamen 23 mensen om het leven en meer dan 1000 mensen raakten gewond.
Nu - De grootste stad van Oost-Nederland en Overijssel waar het 365 dagen per jaar bruist.

Deze stadswandeling is met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Voor eventuele onjuistheden is Enschede Promotie niet aansprakelijk. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.
 © Enschede Promotie, Langestraat 41, 7511 HB Enschede, 0534801970, info@enschedepromotie.nl

OPENINGSTIJDEN BINNENSTAD

In Enschede kun je zeven dagen per week naar hartenlust shoppen. Van bekende grote ketens tot fantastische boetiekjes, Enschede heeft het allemaal. Elke week is er op dinsdag en zaterdag markt op het H.J. van Heekplein.

- Maandag:** 11:00-18:00 uur
- Dinsdag:** 09:30-18:00 uur
- Woensdag:** 09:30-18:00 uur
- Donderdag:** 09:30-21:00 uur
- Vrijdag:** 09:30-18:00 uur
- Zaterdag:** 09:30-18:00 uur
- Zondag:** 12:00-17:00 uur

Bij de Tourist Info kun je terecht voor de belangrijkste toeristische vragen en informatie.

Langestraat 41
7511 HB Enschede

Maandag t/m vrijdag geopend van 09:00-17:00 uur.

Kijk voor de overige Tourist Info Punten op de website.

SOCIAL

- f Enschede
- enschede
- enschede
- App: +31 6 5881 3211

UITINENSCHEDENL

MET PLATTEGROND STADSWANDELING

ONTDEK DE ENSCHEDESE BINNENSTAD VOL VERBORGEN VERHALEN

UITINENSCHEDENL

HIER BEGINT HET!

WELKOM IN DE GROOTSTE STAD VAN OOST-NEDERLAND: ENSCHEDÉ.
WARE SCHOONHEID ZIT VAN BINNEN IN DEZE HISTORISCHE STAD GEBOUWD OP STOOM EN STRIJD. BESCHRIJF JE ENSCHEDÉ, DAN BESCHRIJF JE DE VEERKRACHT VAN DE STAD. TIJD VOOR JOU OM ENSCHEDÉ TE ONTDEKKEN. LOOP LANGS DE MOOIE, HISTORISCHE EN HIPPE PLEKJES VAN HET CENTRUM. KOM ALLES TE WETEN OVER ENSCHEDÉ TOEN EN NU.
STARTPUNT: TOURIST INFO ENSCHEDÉ, LANGESTRAAT.
DUUR: 40 - 60 MINUTEN, AFSTAND: 3,5 KM.

1 LANGESTRAAT

Welkom in de Langestraat! Deze straat liep vroeger van de ene stadspoort van Enschede helemaal naar de andere stadspoort. Tegenwoordig is de straat iets ingekort, maar het is nog altijd een belangrijke straat in de binnenstad. De Langestraat brengt je langs opmerkelijke en typische Enschedese gebouwen.

wordt door echte Enschedeërs 'het Ei van Ko' genoemd: naar de vorm van het kunstwerk en de toenmalige burgemeester Ko Wierenga.

HARTENBANKJE

Het meest geliefde bankje van Enschede! Dit gele bankje met rode harten is ontworpen door kunstenaar Gussje Beverdam en vind je tegenover onze Tourist Info.

DE KLEINE WILLEM

Als je voor de Tourist Info staat en rechtsomhoog kijkt, zie je allerlei blauwe figuren op het dak. Deze 25 theatrale figuren zijn gemaakt door Javik Krudde en zitten vast aan de oude Twentse Schouwburg. Vroeger heette dit theater uit 1810 de 'Grote Sociëteit' en was het jarenlang een belangrijk ontmoetingspunt voor wetgestelde (textiel)heren.

Deze historische bonbonnière (oude theaterzaal met ronde balkons) heet nu De Kleine Willem en valt onder de vleugels van Wilmincktheater en Muziekcentrum Enschede. Een prachtige zaal voor intiemere voorstellingen.

JACOBUSKERK

Op deze plek stond in 1842 de eerste Enschedese parochiekerk. Deze werd helaas tijdens de stadsbrand in 1862 verwoest en in 1863 vervangen door een kerk in neogotische stijl. In 1932 werd deze kerk wegens bouwvalligheid afgebroken. Sindsdien staat de Sint-Jacobus de Meerderekerk (Jacobuskerk in de volksmond) te schitteren op de Oude Markt. De kerk in Oosters/Byzantische stijl is ontworpen door H.W. Valk en J.H. Sluijmer. De meest opvallende elementen zijn de entree met zeven bogen en de twee groene koepels. Het interieur is enorm indrukwekkend door gebrandschilderde ramen, kruiswegstaties van Charles van Eijk en een Piëta van beeldhouwer Mari Andriessen. De kerk is regelmatig open voor bezoekers.

GROTE KERK

De Grote Kerk op het plein is niet te missen. De oorspronkelijke kerk dateert uit de Middeleeuwen. De toren van de kerk heeft een imposante Romaanse ingangspartij. De eerste vier geledingen van de toren en de hoofdingang zijn van omstreeks 1200. De kerk zelf is opgetrokken uit Bentheimer zandsteen. In de zuidmuur is een verticale zonnewijzer te zien, deze is ontworpen in 1836 door Coenraad ter Kuile. De E-lus, waaraan je de

VILLA VAN HEEK

Aan de Oude Markt vind je Villa van Heek: een voormalige fabrikantenvilla die een toonaangevende rol heeft vervuld in de textielindustrie. Het huis behoorde tot Gerrit Jan van Heek (1837-1915), de oudste firmant van de textielonderneming Van Heek & Co. De villa wordt ook wel 'Het huis met de Hooze Stoeep' genoemd, vanwege de hoge trap die naar de voordeur leidt. In de volksmond wordt gesuggereerd dat de hoge stoeep voor de villa is aangelegd om op de arbeiders te kunnen neer kijken.

DE KLOKKENPLAS

De Klokkenplas was de tuin behorende bij Villa van Heek. In de tuin staat een 120 jaar oude platanen. Na de grote stadsbrand van 1862 werden hier de luidklokken, die uit de toren van de Grote Kerk waren gevallen, tijdelijk opgeslagen.

BRANDMONUMENT

Voor de Grote Kerk staat het Brandmonument, ter nagedachtenis aan de grote stadsbrand op 7 mei 1862. De brand brak uit in een houten woonhuis aan de Kalendarstraat in de binnenstad. Het had al weken niet geregend, er stond een straffe oostenwind en de stad hing nog vol versieringen voor het bezoek van Koning Willem III eerder die week. Het vuur verspreidde zich bliksemsnel en verwoestte de hele historische binnenstad binnen de grachten. Enschede telde circa 4.000 inwoners in die tijd; 650 gezinnen werden dakloos en er vielen twee doden.

3 WALSTRAAT

Naast de Jacobuskerk vind je de Jacobusgang. Als je door dit smalle steegje loopt, kom je uit op het Jacobusplein. Een prachtige plek om de achterkant van de kerk te bewonderen, maar dat is nog niet alles. Je bevindt je nu in één van de smalle historische straatjes in de binnenstad. Heel vroeger, rond 1600, liep er door deze straat een stadswal, tussen de binnen- en de buitengracht. Vandaar de naam Walstraat. Nu staat de straat bekend als een van de meest veelzijdige straatjes van Enschede.

De Walstraat heeft namelijk niet alleen veel geschiedenis. Het is ook nog eens een enorm gezellige én verrassende straat met heel veel restaurants, de leukste winkeltjes en een helespreidde kunst en cultuur. Aan het begin van de Walstraat vind je een historisch poortje. De poort stamt vermoedelijk uit de 17e eeuw, een

4 KONINGSPLEIN

Vanaf de Walstraat loop je langs Holland Casino zo het Koningsplein op. Het Koningsplein doet haar naam eer aan. Wanneer je tussen de kunstwerken van de Belgische Arne Quize loopt, ziet het plein er koninklijk uit. Als het 's avonds donker wordt, lichten de zogenoemde 'Fluisteringen' op. De kleurrijke bloemperken doen je denken aan typisch Nederlandse tulpenvelden. Het plein dient als verbinding tussen de binnenstad en ziekenhuis Medisch Spectrum Twente.

5 SYNAGOGUE

De mooiste synagoge van West-Europa ligt vlakbij de binnenstad. Als je langs het ziekenhuis, via de Emmastraat, de Prinsstraat inloopt, kun je er niet omheen. Dit rijksmonument met grote koepels ziet er van de buitenkant al bijzonder uit, van binnen is het nog veel mooier. Het is veruit een van de meest indrukwekkende gebouwen in Enschede.

De synagoge werd ontworpen door de bekende Amsterdamse architect Karel de Bazel in opdracht van de textielfabrikant M.I. Menko. In 1928 werd de synagoge gebouwd. Van de buitenkant bewonder je het tientallen jaren oude glas in lood, de oude ramen en mozaïeken. Van de binnenkant raak je spontaan stil.

van de weinige overblijfselen van de stad voor de brand in 1862. In 2019 heeft de poort een grote onderhoudsbeurt gehad en sindsdien is de poort een officieel gemeentelijk monument. Als je verder door de straat loopt en omhoog kijkt, springt er één gebouw gelijk tussen uit: Walstraat 10 (anno 1889). Dit is het voormalig koetshuis annex woonhuis van textielfabrikant Blijdenstein. De bijzondere gevel is prachtig bewaard gebleven. Ook veel andere gebouwen in de straat hebben nog kenmerkende gevels van die tijd.

Een straat vol kunst en cultuur, want naast Jazzpodium de Tor, Jeugdtheater Sonnevanc en Fotogalerie Objektief zit in de Walstraat een van de kleinste theaters van Nederland: het Vestzaktheater. Met maar 65 stoelen is dit theater geschikt voor intieme voorstellingen.

6 STADSCAMPUS SAXION

Van vroeger naar nu en nog verder. Vlakbij de Synagoge zit Stadscampus Saxion. Sinds 1989 bevindt de Hogeschool zich in het centrum van Enschede. Om de levendige studentenfeer in het centrum nog zichtbaarder te maken, is er een stadscampus gerealiseerd. Daarnaast is het een broedplaats voor talent, innovatie en creativiteit, door o.a. de verschillende werkruimtes voor start-ups, zzp'ers, flexwerkers, mkb'ers en grotere bedrijven.

Tip: heb je nog tijd over? Vanaf de Prinsestraat kun je ook linksaf slaan richting het Volkspark: het oudste volkspark van Nederland. Loop een rondje door het prachtige groene park, geniet van de natuur en kom even tot rust bij het water.

7 STATIONSPLEIN

Via de stadscampus loop je zo het Stationsplein op. Het stationsplein was altijd een grijs stukje binnenstad. PLANETART Medialab heeft hier inmiddels een eigentijds en unieke plek van gemaakt. Het is tegenwoordig een dynamische ontmoetingsplek, een futuristische playground en plek voor recreatie, kunst en cultuur in één. Een plek die past bij een technologische, innovatieve en creatieve stad. Blikvanger is de metershoge robot van kunstenaar Jelle de Graaf. Aan het Stationsplein vind je verschillende broedplaatsen, waar er ruimte is voor een breed scala aan

8 MARKTSTRAAT

Vanaf het Stationsplein loop je via de Korte Hengelosestraat zo de stad weer in. Beeld je bij het begin van de Marktstraat in dat je hier via gigantische toegangspoorten naar binnen loopt. Vroeger was dit de plek waar een van de grote stadspoorten, de Veldpoort, het begin van de stad

wetenschap en kunst. Zo kun je er o.a. terecht voor een drankje (Spacebar), maar er zijn ook werkplekken, tentoonstellingen, exposities en feestjes.

9 STADSGRAVENSTRAAT

Loop vanaf de Marktstraat richting de Oude Markt, maar sla dit keer linksaf de Stadsgravenstraat in. Een straat genoemd naar de hier vroeger gelegen binnenste stadsgracht. Een binnengracht van zelfs wel twintig meter breed! Inmiddels is de straat een gezellig horecastratje geworden, met onder andere stadsbrouwerij Stanislaus Brewskovitch, restaurants met verschillende cuisines en een karaokebar. Extra leuk: in de straat

vind je op allerlei muren prachtige gedichten en verhalen terug.

De voormalige Joodse School en synagoge waren iets verderop in de Stadsgravenstraat gevestigd. Je vindt deze voormalige school na restaurant Sorrentino aan de linkerkant (gebouw met typische boogramen en herinneringstegel). De synagoge werd afgebroken en opnieuw gebouwd in de Prinsestraat.

10 BOLWERKSTRAAT

Op de helft van de Stadsgravenstraat bruist het altijd. Dit is niet alleen een druk kruispunt vanwege de doorgang richting de Oude Markt, ook vind je hier Café Het Bolwerk. Van oorsprong was dit een militairverdedigingswerk, nu is dit bruine café is het oudste café van Enschede (1904). In dit café is o.a. boerenrockgroep Normaal opgericht. Ook was dit café het favoriete café van de, inmiddels overleden, bekende dichter Willem Wilminck.

vernieuwend cultureel aanbod voor een zo groot en breed mogelijk publiek.

Tegenover het Muziekwartier vind je Het Larinksticht. Ooit een voormaligklooster en 'bewaarder- en handwerkschool' genoemd naar de stichter Gerardus Larink. Nu dient het gebouw als woongemeenschap 'De Wonne': een huis voor dak- en thuislozen.

Loop langs Kinopolis Cineast richting het Muziekwartier. Met een theater en concertzaal, een kunstenschol en conservatorium en een poppodium is het Muziekwartier al sinds jaar en dag het huis van cultuur in de stad. Zes muzikale instellingen vinden hier onderdak. In nauwe samenwerking ontwikkelen Metropool Enschede, ArtEZ Conservatorium, Phion, Orkest van Gelderland & Overijssel, de Nederlandse Reisopera en Wilmincktheater en Muziekcentrum Enschede een bijzonder en

11 WILLEM WILMINKPLEIN

Vanaf het Muziekwartier kom je in een groen stukje binnenstad. Het in 2014 gerealiseerde groene plein is vernoemd naar de beroemde schrijver en dichter Willem Wilminck die de meeste tijd van zijn leven in Enschede woonde. Het is een heerlijk plein met stadstuin in hartje centrum. Er stroomt water van een rotsparthijzen vanuit het kunstwerk 'Vortex' van

kunstenaar Jeroen Doorenweerd. Aan het plein bevindt zich o.a. poppodium Metropool Enschede, tientallen woningen, enkele (horeca) bedrijven en IntercityHotel Enschede. Daarnaast verbindt het Willem Wilminckplein de binnenstad met het station en is er een gratis 24-uurs bewaakte openbare fietsenstalling aanwezig.

12 HAVERSTRAATPASSAGE

Tijd om kennis te maken met dé winkelstad van het oosten. Via Noorderhagen loop je zo de Haverstraatpassage in. Dit is een van de oudste winkelstraten van Nederland. Hier bruist het al eeuwenlang. Vroeger was het de meer chique winkelstraat waar de welgestelden van Enschede hun inkopen deden. Tegenwoordig is het

een van de leukste straatjes van de binnenstad waar veel lokale ondernemers zijn gevestigd. Als je op zoek bent naar hele leuke unieke Enschedese hotspots en de Enschedese sfeer wilt proeven, dan zit je hier dus helemaal goed. Vergeet ook niet naar boven te kijken, want de typische Nederlandse gevels zijn overal te zien.

13 H. J. VAN HEEKPLEIN

Shopliefhebbers opgelet! Sla linksaf als je de Haverstraatpassage uitkomt en loop via de Kalendarstraat richting het H. J. van Heekplein. Op dit plein vind je winkels van allerlei grote ketens. Op dinsdag en zaterdag is er de wekelijkse warenmarkt, die bezoekers trekt vanuit heel Nederland én Duitsland. Vanaf het plein heb je ook uitzicht op de

indrukwekkende Alphatoren. Met een hoogte van 101 meter en 29 verdiepingen is de toren het hoogste gebouw van Enschede én Oost-Nederland.

Direct aan het plein bevindt zich ook Winkelcentrum De Klanderij-Twentec en onder het plein bevindt zich een van de grootste parkeergarages van Nederland. Het plein is als onderdeel van de naoorlogse stadsvernieuwing ontstaan, nadat het centrum van Enschede tijdens de Tweede Wereldoorlog zwaar werd beschadigd. Het H. J. van Heekplein werd toen aangewezen als nieuw markt- en winkelplein. Het plein is vernoemd naar Hendrik Jan van Heek, een van de oprichters van de textielabriek Van Heek en grondlegger van de Enschedese textielindustrie.

RONDLEIDINGEN

BINNENSTAD

Wil je alle verborgen verhalen van Enschede ontdekken en allerlei interessante feiten over de stad leren? Boek dan een stadswandeling met een van deze gidsen!

Stichting Stadsgidsen Enschede
enschedestadswandeling.nl
info@enschedestadswandeling.nl
06-83109188

Frits Heijne
06-13847683

ROOMBEEK

De meest inspirerende en veerkrachtige stadswijk. Op nog geen 15 minuten lopen vanaf de binnenstad vind je de wijk Roombeek. Een wijk waar je de vitaliteit en inspiratie in elk hoekje kunt voelen.

Op 13 mei 2000 werd alles anders. De wijk werd getroffen door een grote vuurwerkramp. Wat begon met een brand in een bunker op het terrein van S.E. Fireworks, mondde uit in een enorme ontploffing. Er kwamen 23 mensen om en meer dan 1000 mensen raakten gewond. Met de ontploffing werd 42,5 hectare stad verwoest. Voor veel mensen had de ramp grote persoonlijke gevolgen. Nu straalt Roombeek als nooit tevoren. Een prachtige eigentijdse, dynamische en verrassende wijk die alles te bieden heeft: wonen, werken, winkelen en cultuur en dat allemaal tussen het groen.

Roombeek Cultuurpark

Na de wederopbouw van Roombeek is de wijk nu een modern en uniek deel van de stad dat bekend staat om haar verfijnde architectuur, creativiteit, vindingrijkheid en verbeeldingskracht. Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek verrassen je met hun wisselende tentoonstellingen en kunstruimtes zoals Tetem nodigen je uit voor interactieve ontdekkingsreizen. Te midden van dit alles vind je AKI ArtEZ voor Art & Design, waar de kunstenaars van de toekomst worden opgeleid.

Bekijk onze Roombeek folder voor meer informatie over deze bijzondere wijk.

Rondleidingen

Boek een wandeling met een van deze gidsen.

Rondleidingen Roombeek

Titia Boitelle
rondleidingenroombeek.nl
0627170769

Huis van Verhalen

huisvanverhalenenschede.nl/
rondleidingen
0534316288

Stichting Stadsgidsen Enschede

enschedestadswandeling.nl
info@enschedestadswandeling.nl
06-83109188

